

УТКІН ОЛЕГ АНДРІЙОВИЧ

студент

Чернівецького торговельно-економічного інституту

Київського національного торговельно-економічного університету

м. Чернівці, Україна

Науковий керівник:

Руснак Л.Р.

Чернівецький торговельно-економічний інститут

КНТЕУ

м. Чернівці, Україна

ПИТАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ У ВИЗНАЧЕННІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасній економіці діяльність підприємств, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання, схильна до постійного ризику та загроз, що пов'язані з посиленням впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на їх розвиток.

Ризик у господарській діяльності може спричинити значне погіршення рівня фінансового стану підприємства, а пізніше призвести до банкрутства, і потребує від кожного суб'єкта господарювання розробки та реалізації системи фінансово-економічної безпеки

.Фінансово-економічна безпека підприємства є дуже складною системою, що включає певний набір внутрішніх характеристик, спрямованих на забезпечення ефективного використання матеріальних, трудових, інформаційних і фінансових ресурсів. Фінансово-економічна безпека підприємства – це фінансово-економічний стан, який забезпечує захищеність підприємства, його фінансово-економічні інтереси від негативних чинників внутрішнього і зовнішнього середовища та створення необхідних фінансово-

економічних умов для успішної діяльності та стійкого розвитку підприємства.

Метою забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є досягнення найвищої ефективності та стабільності його функціонування і створення передумов для подальшого розвитку шляхом своєчасного виявлення та запобігання зовнішнім і внутрішнім небезпекам і загрозам. Фінансово-економічна безпека підприємства була винайдена для виявлення та подолання кризових явищ у діяльності підприємства з метою виконання поставлених перед підприємством завдань.

Щодо фінансової безпеки, то більшість її дослідників визначають її як складову економічної безпеки на усіх рівнях, в тому числі і на рівні підприємства. Між економічною і фінансовою діяльністю господарюючих суб'єктів, помітний тісний взаємозв'язок: деякі категорії, є економічними за своєю суттю, а з іншого боку – фінансовими. Так прибуток є прямим результатом економічної діяльності підприємства, і водночас – він є фінансовим результатом, фінансовим ресурсом підприємства, який підприємство свідомо витрачає на свій розвиток, на розвиток та вдосконалення персоналу, на створення комфортних умов для праці та відпочинку, на розширення бізнесу та забезпечення людей ресурсами. Тому, до наукового обігу ввійшло поняття фінансово-економічної безпеки підприємства, що очевидно підкреслює взаємозалежність економічної та фінансової діяльності підприємства та визначальну роль фінансів у економічній сфері будь-якого суб'єкта господарювання.

Існує багато наукових поглядів на сутність поняття «фінансово-економічна безпека», але його варто досліджувати з метою формування оптимальної системи та механізму управління фінансово-економічною безпекою. На думку Іващенко О.В. та Четверікова П.М. [1], поняття фінансово-економічної безпеки досить точно визначено Варналієм З.С.: фінансово-економічна безпека – це результат дій, орієнтованих на знищення фінансово-економічних загроз існуванню та розвитку підприємства і

забезпечення його фінансової стабільності й незалежності, високої конкурентоспроможності технічного потенціалу, оптимальності та ефективності організаційної структури, правової приналежності діяльності, захисту інформаційних та приватних інтересів, комерційної таємниці, безпеки персоналу, капіталу, майна та комерційних інтересів [2]. Мойсеєнко І.П. та Марченко О.М. поняття фінансово-економічної безпеки підприємства визначають як такий його фінансово-економічний стан, який забезпечує захищеність його фінансово-економічних інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз та створює необхідні фінансово-економічні передумови для стійкого розвитку в поточному та довгостроковому періодах [4, с. 15]. Як вважають Трухан О.Л. та Кокнаєва М.О., фінансово-економічна безпека підприємства трактується одночасно з двох позицій – статичної (як результат діяльності підприємства на певну дату) та динамічної (розвиток підприємства в умовах фінансово-економічної безпеки у короткостроковій та довгостроковій перспективі [3, с. 30; 10, с.320]. Фінансово-економічна безпека підприємства є складною системою, яка включає певний набір внутрішніх характеристик, спрямованих на забезпечення ефективності використання корпоративних ресурсів за кожним напрямом діяльності.

Таким чином, безпеку варто розглядати через призму її функціональних складових, що дозволяє: здійснювати моніторинг чинників, які впливають на стан як функціональних складових, так і фінансово-економічної безпеки загалом; досліджувати процеси, які здійснюють вплив на забезпечення фінансово-економічної безпеки; проводити аналіз розподілу і використання ресурсів підприємства; вивчати економічні індикатори, що відображають рівень забезпечення функціональних складових; розробляти заходи, які сприятимуть досягненню високого рівня складових, що призведе до посилення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Складність поняття фінансово-економічної безпеки полягає в тому, що потрібно знайти підхід до вивчення проблеми та реалізації її організаційних засад системного підходу. Системний підхід до аналізу фінансово-

економічної безпеки передбачає розгляд діяльності підприємства як багаторівневої структурної системи та базується на принципах цілісності об'єкта дослідження, що забезпечує можливість виявлення взаємозв'язків між елементами системи та розробки характеристик щодо їх раціонального використання на основі синергетичного ефекту.

Системний підхід визначає дослідження, яке має велику кількість зв'язків між елементами системи та об'єктами зовнішнього середовища для вияву та аналізу найістотніших з них. Однією з основних проблем застосування системного підходу до дослідження фінансово-економічної безпеки підприємства є точна специфікація системи, виявлення усіх істотних її елементів та встановлення всієї сукупності зв'язків між ними. В основі розроблення комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, як основного складника економічної безпеки, повинна лежати визначена концепція, яка враховує такі аспекти: кожне підприємство є системою, яка включає різні, пов'язані між собою складові, які з метою забезпечення належного ступеня захисту від можливих негативних впливів необхідно розглядати комплексно; зміст та структура системи фінансово-економічної безпеки залежать від специфіки та характеру діяльності, потенціалу підприємства, ринків, на яких працює підприємство, менеджменту тощо.

Отже, результати проведеного дослідження показують, що в теоретичних дослідженнях фінансово-економічної безпеки є достатня кількість проблем, які частково досліджені і потребують поглибленого вивчення окремих питань, також подальших наукових розробок щодо удосконалення системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства та розробки механізму її реалізації у практичній діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Іващенко О.В., Четверіков П.М. Система фінансово-економічної безпеки підприємства / О.В.Іващенко, П.М.Четверіков.- [Електронний ресурс].- режим доступу:<http://www.sword.com.index/2012>.
2. Економічна безпека: навч. посіб. / За ред. З.С.Варналія.- К.: Знання, 2009.-647с.
3. Трухан О.Л. Наукова інтерпретація функцій стратегічного управління підприємствами / О.Л. Трухан // Вісник Хмельницького національного університету / Економічні науки. – 2010. – № 1. – Т. 2. – С. 29–35.
4. Мойсеєнко І.П., Марченко О.М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: навч. посібник / І.П.Мойсеєнко, О.М.Марченко. – Львів, 2011. – 380 с.